

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Marek Hattas, primátor mesta Nitry
Číslo materiálu:	1134/2022
Názov materiálu:	Informatívna správa o vyhodnotení druhého kola akcie EHMK SR 2026
Spracovateľ:	Mgr. Vladimír Ballay
Napísal:	Mgr. art. Marián Tesák
Prizvať:	-
Dátum rokovania MZ:	10.03.2022
Dátum vyhotovenia:	8.2.2022

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre - prerokovalo Informatívnu správu o vyhodnotení druhého kola akcie EHMK SR 2026 - berie na vedomie Informatívnu správu o vyhodnotení druhého kola akcie EHMK SR 2026
----------------------------	---

Podpis predkladateľa:	
------------------------------	--

Obsah:

1. Akcia Európske hlavné mesto kultúry SR 2026
2. Projekt Nitra 2026 – Fáza predbežného výberu
3. Akcia EHMK SR 2026 – Fáza konečného výberu
4. Proces kandidatúry Nitry na EHMK SR 2026 – Fáza konečného výberu (rok 2021)
5. Projektový tím Nitra 2026
6. Prihláška Nitra 2026 – Fáza konečného výberu
7. Vyúčtovanie nákladov na prípravu Prihlášky Nitry na EHMK SR 2026 – Fáza konečného výberu (rok 2021)
8. Dôvodová správa
9. Odkazy

1. Akcia Európske hlavné mesto kultúry SR 2026

Európske hlavné mesto kultúry (ďalej EHMK) je prestížnou iniciatívou Európskej únie v oblasti kultúry. Jej hlavným cieľom je predstaviť rozmanitosť európskych kultúr a podporiť kultúrnu spoluprácu v Európe. Získanie titulu má multiplikačné efekty na celú ekonomiku mesta a regiónu, jeho celkovú transformáciu v oblasti kultúry, kreatívneho priemyslu, prístupnosti, cestovného ruchu; má pozitívne dopady na kvalitu verejného priestoru a kultúrnu infraštruktúru, rovnako aj na modrú a zelenú infraštruktúru mesta a regiónu; pomáha podporiť zamestnanosť v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu, a tým dokáže prilákať späť mladých kreatívnych ľudí; podporuje miestne komunity; podporuje spoluprácu kultúrnych aktérov zriadených aj nezriadených kultúry, samospráv, univerzít a iných verejných inštitúcií aj súkromného sektora.

Spolu s titulom mestá zvyčajne získajú cenu Meliny Mercouri a finančnú podporu Európskej komisie vo výške 1,5 milióna EUR, ktorá sa udeľuje jeden rok pred rokom titulu. Ministerstvo kultúry SR oznámilo v roku 2020, že podpora vo výške minimálne 40 miliónov EUR bude venovaná investíciám do kultúrnej infraštruktúry v ocenenom meste a taktiež bude pridelená finančná podpora aj na realizáciu programu v meste v maximálnej výške 15 miliónov EUR. Väčšina rozpočtu EHMK je tvorená z mestských, regionálnych, národných a iných európskych zdrojov, ako aj zo súkromného sektora. Investície z verejného rozpočtu sú zvyčajne pomerne vysoké, ale skúsenosti ukazujú, že návratnosť investícií do miestnej ekonomiky je oveľa vyššia (príklad pri projekte Košice 2013 – doteraz jediné slovenské mesto s titulom EHMK – bol dopad 1,6 EUR na každé investované euro, 800 000 návštevníkov, vytvorených 771 nových pracovných miest).

V zmysle legislatívneho rámca akcie EHMK na roky 2020 až 2033 Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej MK SR) ako riadiaci orgán zodpovedný za výber EHMK na Slovensku na rok 2026 zverejnilo dňa 17. 11. 2019 **Výzvu na podávanie prihlášok do súťaže o EHMK SR 2026** (*odkaz 1 v časti odkazy*). Oficiálnu prihlášku na Ministerstvo kultúry SR v stanovenom termíne do 15. 12. 2020 podalo 8 slovenských miest: Banská Bystrica, Hlohovec, Martin, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava a Žilina. Výber prebiehal v dvoch fázach (dvoch kolách).

Prvá fáza (fáza predbežného výberu) bola ukončená oznámením dňa 05. 02. 2021, kedy predsedníčka **11-člennej medzinárodnej hodnotiacej poroty** (*odkaz 2*) Paulina Florjanowicz odporučila MK SR na postup do konečnej fázy tri mestá: Nitru, Trenčín a Žilinu.

Druhá fáza (fáza konečného výberu) bola ukončená oznámením dňa 10. 12. 2021, kedy predsedníčka 11-člennej medzinárodnej hodnotiacej poroty Paulina Florjanowicz odporučila MK SR k udeleniu titulu EHMK 2026 mesto Trenčín, pričom MK SR toto odporúčenie prijalo.

2. Projekt Nitra 2026 – Fáza predbežného výberu

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 65-2020-MZ zo dňa 07.05.2020 k **Zámeru mesta Nitry uchádzať sa o titul Európske hlavné mesto kultúry 2026** (odkaz 3) schválilo zámer prípravy a predloženia Prihlášky mesta Nitry v rámci Výzvy na predkladanie prihlášok do akcie Únie „Európske hlavné mesto kultúry“ v Slovenskej republike na rok 2026 vyhlásenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

V prvom kole Nitra odovzdala MK SR dňa 15.12. 2020 **60-stranovú prihlášku predstavujúcu celkovú stratégiu projektu a rozsiahly umelecký program**. Oficiálna verzia prihlášky posudzovaná porotou je v anglickom jazyku, v ktorom bola aj pripravovaná; technický slovenský preklad vyšiel v marci 2021 (odkaz 4). Súčasťou hodnotenia v prvom kole bola okrem prihlášky aj 30 minútová prezentácia projektu a 60-minútová obhajoba, ktorá prebiehala formou otázok a odpovedí. Tieto časti hodnotenia prebiehali dňa 03.02. 2021 kvôli pandemickej situácii online formou.

Rozpočet projektu EHMK Nitra 2026 bol 29 miliónov EUR na realizáciu projektu, tzv. operatívny rozpočet (kultúrny program, marketing, personálne výdavky a pod) a 63 miliónov EUR na kultúrnu infraštruktúru (vrátane verejných priestorov, zelenej a modrej infraštruktúry). Kandidatúra Nitry na EHMK SR 2026 je regionálna, zapája celý Nitriansky kraj (so súhlasom všetkých miestnych samospráv), s cieľom decentralizovať kultúru a kreatívny priemysel a podporiť udržateľný rozvoj celého regiónu. Rozpočet preto reflektuje aj potreby regiónu a počíta so spolufinancovaním mesta Nitry a ostatných miest v kraji, rovnako ako Nitrianskeho samosprávneho kraja, štátu, súkromného sektora a európskych zdrojov.

Na základe oznámenia predsedníčky 11-člennej medzinárodnej poroty Paulina Florjanowicz zo dňa 05. 02. 2021 postúpili do ďalšieho kola tri mestá, a to Nitra, Trenčín a Žilina. Členovia poroty pripravili v priebehu marca 2021 správu s názvom **Výber Európskeho hlavného mesta kultúry (EHMK) 2026 na Slovensku, Správa skupiny odborníkov, Fáza predbežného výberu** s podrobným odôvodnením ich rozhodnutia (odkaz 5). Časť správy venujúca sa Nitre sa nachádza na stranách 14 až 16. V správe porota zhodnotila, že: *“Skupina odborníkov odporúča, aby prihláška Nitry postúpila do fázy konečného výberu. Prihláška je veľmi silná, aj keď v nasledujúcich mesiacoch bude ešte priestor na určité zlepšenia. Skupina odborníkov vidí, že prihláška vychádza zo širokého konzultačného procesu v meste a regióne, do ktorého boli zapojení relevantní aktéri a infraštruktúra z oblasti kultúry. Kultúrne stratégie mesta a kraja majú silné prvky udržateľnosti s prierezovými plánmi na posilnenie kapacít kultúrnych a kreatívnych sektorov. Hoci sa spomína „mäkký“ odkaz, skupine odborníkov chýba vplyv zisku titulu na mestský rozvoj. Vhodné by bolo preskúmať ukazovatele dosahu na jedinečnú víziu mesta. Programu a podujatiám kultúrneho dedičstva by prospelo, ak by boli obohatené o inovatívnejšie prvky. Európsky rozmer projektu by*

sa mohol prehliť prostredníctvom väčšieho počtu koprodukcí, či preskúmaním a rozšírením možností, ako osloviť a zaujať širšie publikum v Európe aj mimo nej. Postupy zapojenia a rozvoja publika sú kvalitné, i keď by mohli byť prepracovanejšie v zapojení menších.”

Viac informácií o projekte Nitra 2026 vo fáze predbežného výber je dostupných v **Informatívnej správe o vyhodnotení prvého kola akcie EHMK SR 2026**, ktorú Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 65-2021-MZ zo dňa 11.03.2021 zobralo na vedomie ([odkaz 6](#)).

3. Akcia EHMK SR 2026 – Fáza konečného výberu

Projektový tím Nitra 2026 pracoval v období február–december 2021 najmä na základe týchto odporúčaní. Projektový tím prihlášku prepracoval, doplnil a predložil Ministerstvu kultúry dňa 2. 11. 2021 finálovú 100-stranovú prihlášku. Súčasťou hodnotenia v druhom kole bola okrem prihlášky aj návšteva časti poroty v Nitre, ktorá sa konala dňa; 45 minútová prezentácia projektu a 75-minútová obhajoba, ktorá prebiehala formou otázok a odpovedí, pričom táto časť hodnotenia sa konala dňa 8.12. 2021 vo dvorane MK SR v Bratislave.

Návštevy poroty sa zúčastnila trojica porotcov (Jozef Kovalčík, Dessislava Gavrilova, Alin Nica), zástupkyňa MK SR (Barbora Kocianová) a pozorovateľ Európskej komisie (Sylvain Pasqua), ktorí sa počas 4,5 hodinovej návštevy stretli s niekoľkými zástupcami samospráv či miestnymi aktérmi, a zároveň si preverili možnosti miestnej kultúrnej infraštruktúry, jej súčasného stavu a plánov jej rozvoja. Návšteva prebiehala v prísnych podmienkach vyplývajúcich z pandémie COVID-19. Návštevy sa za kandidatúru Nitry zúčastnili: projektový tím Nitra 2026 – členovia sú uvedení nižšie; Marek Hattas, primátor Nitry; Milan Belica, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja; Renáta Niczová a Omar Mirza, Nitrianska galéria; Slávka Cíváňová a Juraj Ďuriš, Divadlo Andreja Bagara; Viktor Šabík, Útvar hlavného architekta Nitry; Attila Tóth, Slovenská poľnohospodárska univerzita; Katarina Živanović, Kreatívne centrum Nitra; Darina Kárová, Ján Šimko, Medzinárodný festival Divadelná Nitra.

Na základe oznámenia predsedníčky 11-člennej medzinárodnej poroty Paulina Florjanowicz zo dňa 10. 12. 2021 odporučila medzinárodná porota MK SR k udeleniu titulu EHMK 2026 mesto Trenčín, pričom MK SR toto odporúčenie prijalo. Členovia poroty pripravili v priebehu februára 2022 správu s názvom **Selection of the European Capital of Culture (ECoC) in 2026 in Slovakia The Expert Panel’s report Selection Stage** s podrobným odôvodnením ich rozhodnutia ([odkaz 7](#)). Časť správy venujúca sa Nitre sa nachádza na stranách 6 až 10. V dobe podania tohto materiálu MK SR neupovedomilo súťažné mestá o príprave kompletného slovenského prekladu tejto správy.

4. Proces kandidatúry Nitry na EHMK SR 2026 – Fáza konečného výberu (rok 2021)

1) Konzultačná časť

- konzultácie so zahraničnými expertmi, zahraničnými partnermi z víťazných miest EHMK, s kandidátmi na titul a inými umeleckými a programovými partnermi, vytváranie spoluprác pri konkrétnych konceptoch projektov (súčasťou predloženého kultúrneho a umeleckého programu Nitra 2026 je 244 medzinárodných partnerov zo 45 krajín a 196 partnerov zo Slovenska)
- individuálne konzultácie s univerzitami, samosprávami v regióne, VÚC, významnými kultúrno-vzdelávacími inštitúciami a organizáciami, nezávislými aktérmi
- komunikácia so zahraničnými mestami a prehĺbenie spolupráce
- prezentácia predloženej prihlášky 1. kola pred poslancami MZ NR

2) Organizácia

- apríl 2021: založenie záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026 so sídlom na Farskej ulici v Nitre s vlastnou organizačnou štruktúrou (*dôvodová správa a odkaz 8*) a transparentným účtom (*odkaz 9*), spolu s Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu a Nitrianskym samosprávnym krajom
- apríl – máj 2021: posilnenie tímu na prípravu druhokolovej prihlášky – marketingový/á špecialista/ka, odborný/á asistent/ka, manažér/ka pre regionálne partnerstvá, účtovník/čka, právnik/čka
- celý rok 2021: pokračovanie v rozpracovaní Bid Booku s pomocou pracovných skupín, organizácia participatívnych stretnutí s rôznymi cieľovými skupinami,

3) Mapovanie a objavovanie, pilotné projekty

- dopracovanie mapovania aktérov KKP v Nitre, spokojnosti verejnosti s kultúrnou ponukou v meste a potrieb kultúrnych aktérov pre potreby tvorby Akčného plánu ku Stratégii rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu v Nitre (2021 - 2031),
- pokračovanie v pravidelnom systéme práce s 8 sektorovými pracovnými skupinami, na stretnutiach ktorých sa zúčastnilo viac než 150 ľudí z celého nitrianskeho regiónu
- zber socio-demografických dát, mapovanie zvykov a profilov divákov.
- priebežne: menšie umelecké a kultúrne projekty, ktoré pomôžu pochopiť problémy a navrhnú reflexie pre prihlášku, komunikácia s verejnosťou a prezentácie, mapovanie komunít, diskusie a aktivity pre porozumenie potrieb verejnosti:
 - Verejné diskusie **Nitra 2026 pre všetkých** na témy: Nitra ako EHMK, Cudzinci v Nitre, Nitra ako prestupná stanica – Únik mozgov, Nitra a jej identita, Ekológia v kultúre; do ktorých sa zapojilo viac než 200 ľudí
 - Osvetová iniciatíva **Nitra 2026 na cestách**, ktorá priniesla kultúru niekoľkým cieľovým skupinám priamo “k oknám” (Zariadenie sociálnych služieb Nitrava,

- sídlisko Klokočina, sídlisko Chrenová) a ktorej súčasťou bol aj priamy zber dát a rozhovory s účastníkmi
- Otvorená výzva miestnym študentom s názvom **Nitra budúcnosti** zameraná na ich umelecké vízie o Nitre budúcnosti. Vybrané práce boli vystavené v centre mesta.
 - **Mapa technických pamiatok Nitry** v spolupráci s OZ Čierne diery, ktoré propaguje zabudnuté architektonické objekty Slovenska
 - Projekt **OnStage** organizácie URBACT, vďaka ktorému mesto zavedie hodiny hudby ako mechanizmus inklúzie znevýhodnených skupín v spolupráci s Odborom školstva MsÚ
 - Knižná publikácia **Pozostavy** v spolupráci so Slovenským poľnohospodárskym múzeom, ktorá bude obsahovať výber pamiatok poľnohospodárskeho dedičstva v nitrianskom regióne (vydanie apríl-máj 2022)
 - Organizácia **sprievodných podujatí na tému tradičných miestnych remeselných spolkov a súčasného umenia** počas Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2021 sme sa podieľali
 - Dokumentovanie a prezentácia **príbehov židovského obyvateľstva Nitry v 20. storočí** v spolupráci s organizáciou Post Bellum
 - Verejná výzva v spolupráci so spoločnosťou dm-drogerie markt Slovensko na ekologické zásahy do verejného priestoru, výsledkom čoho sa na základe hlasovania miestnych obyvateľov na jar 2022 vybuduje v Nitre dočasná dizajnérsko-architektonická intervencia s názvom **verejný skleník**
 - Začiatok implementácie projektu **Nitra: Stratené mesto** (od ho 2022 preberá TIC Nitra)

5) Výzvy a kultúrne laboratórium

- akcelerátor nápadov NITRO: výzva na predkladanie návrhov pre projekt, tvorba nových myšlienok a riešení, určená pre aktérov z celého regiónu (Nitrianskeho kraja), na jeseň 2021 bol transformovaný na sieť NITRO určenej pre jednotlivcov a organizácie, ktoré majú záujem participovať na rozbehnutí dlhodobých projektov pre rozvoj kultúry v meste Nitra a pritiahnúť tak pozornosť európskej kultúrnej komunity, databáza siete mala k decembru 2021 vyše 300 členov
- dotačná schéma mesta Nitry pre kultúru (v roku 2021 vo výške 170 000,- EUR) podporila projekty aj v súlade s prioritami projektu Nitra 2026

6) Mobilita a vzdelávanie

- zahraničné návštevy ostatných držiteľov titulu EHMK a partnerov, rozvoj konkrétnej spolupráce na umeleckých programoch, výmena skúseností (aj online stretnutia),

- priebežne: rešerš, komunikácia a pripojenie sa k európskym kultúrnym sieťam, podpora lokálnych organizácií a medzinárodných výmen (zapojenie sa do siete Culture Next Network)

7) PR aktivity

- doplnenie web stránky nitra2026.eu (*odkaz 10*)
- prezentácia na sociálnych sieťach (*odkaz 11*)
- informovanie o projekte Nitra 2026 v každom čísle Radničných novín
- produkcia a vydanie 10 dielov Podcastu Nitra 2026 (*odkaz 12*)
- kampaň #mysmenitra2026, do ktorej sa zapojilo viac než 30 lokálnych podnikateľov

8) Súkromní partneri

- oslovenie a komunikácia s lokálnymi a národnými medzinárodnými partnermi zo súkromného sektora (napr. Jaguar Land Rover, Foxconn, LYRA, Slowlandia, Tatra Banka, Orange Slovensko)
- tvorba stratégie súkromných partnerstiev pre potreby projektu

9) Tvorba a predloženie prihlášky konečného výberu

- získanie spätnej väzby na predloženú prihlášku 1. kola od širokého spektra lokálnych, národných a medzinárodných partnerov
- detailnejšie rozpracovanie jednotlivých tém a programových línií kandidatúry
- prepracovanie prihlášky na základe odporúčaní skupiny odborníkov
- detailnejšie rozpracovanie konceptu kultúrneho a umeleckého programu kandidatúry
- detailnejšie rozpracovanie rozpočtových kapitol kandidatúry
- zalomenie a grafická úprava, tlač, predloženie prihlášky MK SR
- príprava na prezentáciu projektu skupine odborníkov, prezentácia projektu
- príprava na návštevu skupiny odborníkov, návšteva skupiny odborníkov

5. Projektový tím Nitra 2026

- Marián Tesák – projektový manažér, program, projektové riadenie (výkonný riaditeľ ZZPO Nitra 2026)
- Irena Lehocká – projektová manažérka, financie a administratíva (zástupkyňa výkonného riaditeľa ZZPO Nitra 2026)
- Katarína Melichová – analýza dát, strategické časti
- Janka Popovicsová – programová koordinátorka, regionálna koordinátorka
- Zuzana Novotová Godálová – programová koordinátorka
- Anna Šimončíčová – programová koordinátorka, dosah
- Miroslav Zwiefelhofer – programový koordinátor

- Martin Zaujec – produkčný manažér
- Michal Kutlík – asistent projektovej manažérky
- Tomáš Billík – marketingový a PR manažér
- Simona Vrabcová – súkromní partneri
- Juraj Camber – ekonóm
- Veronika Blašková – právnička
- Monika Reiskupová – programová koordinátorka (1. kolo)

Na prihláške pracovalo 8 sektorovo zameraných pracovných skupín pod vedením programových koordinátorov. Počas viac ako 100 participatívnych stretnutí sa stretli s odborníkmi z kultúry a kreatívneho priemyslu a z rôznych oblastí (história, šport, etnológia) a spoločne tvorili umelecký program a koncept projektu/prihlášky. Do výzvy NITRO (akcelerátor nápadov pre kreatívne projekty) sa zapojili desiatky jednotlivcov a organizácií z regiónu. Zapojení boli aktéri nezriaďovanej kultúry aj kultúrne inštitúcie zriadené NSK. Počas prvého kola vznikla základná sieť zahraničných spoluprác, ktorá sa bude v druhom kole rozširovať, konkretizovať a upevňovať (napr. Veszprém ako partnerské mesto Nitry a zároveň EHMK 2023). Už počas prípravy prihlášky do prvého kola akcie EHMK SR 2026 schválilo 10. 12. 2020 Mestské zastupiteľstvo v Nitre Stratégiu rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu v Nitre (2021 – 2031), ktorá svojimi cieľmi dopĺňa ciele projektu EHMK Nitra 2026 a zabezpečí ich implementáciu a udržateľnosť.

Proces riadil vo fáze predbežného výberu Odbor projektového a strategického riadenia spolu s projektovým tímom Nitra 2026. Vo fáze konečného výberu proces riadilo Záujmové združenie právnických osôb Nitra 2026.

6. Prihláška Nitra 2026 (fáza konečného výberu)

Nitra 2026 je spoločná regionálna kandidatúra založená na podpore všetkých miest v Nitrianskom kraji. Prihláška (*odkaz 13*) je rozdelená do **7 kapitol**, ktoré dokopy prezentujú naše mesto, región, koncept a celkovú pripravenosť na obdržanie titulu EHMK. Kapitoly vychádzajú zo 6 kritérií, na základe ktorých skupina odborníkov hodnotí prihlášky a sú určené Rozhodnutím č. 445/2014/EÚ uvedenými vo Výzve na podávanie prihlášok do akcie Únie EHMK v Slovenskej republike na rok 2026 (*odkaz 1*): **Príspevok k dlhodobej kultúrnej stratégii, Kultúrny a umelecký obsah, Európsky rozmer, Dosah – účasť miestnych obyvateľov, Manažment a riadenie, Schopnosť dosiahnuť ciele.**

Koncept

Konceptom a témou prihlášky a programu Nitra 2026 je Nitra ako Breaking Point / Bod zlomu. Po diskusiách o Nitre s historikmi, aktívnymi obyvateľmi či nadšencami, sme si uvedomili, že Nitra je bodom zlomu – v čase aj priestore. **Historicky**, ako najstaršie slovenské mesto, ktoré významne formovalo národnú a štátnu identitu Slovenska. **Geograficky**, keďže leží na rozhraní

prihlášky

nížiny a vysočiny, medzi úrodnými poľami a nezdolnou prírodou. **Etnicky**, keďže tvorí hranicu medzi premiešaným juhom a homogénnejším severom. **Spoločensky** je zas miestom stretu progresívneho a prosperujúceho západu a konzervatívnejšieho, no nepoddajného východu. **Breaking Pointom / Bodom zlomu** je aj doba, v ktorej žijeme. **Pretrvávajúca pandémia** nás núti zamýšľať sa nad potrebami vzájomnej sociálnej závislosti a schopnosti kultúry spájať ľudí. **Klimatická kríza** nás vyzýva k prehodnoteniu nášho vzťahu s prostredím, ktorého sme súčasťou. **Postfaktuálna doba** zas volá po kultivovanom dialógu ako prostriedku hľadania cesty späť k zdravému a triezvemu uvažovaniu, k emancipácii a rovnosti; **únik mozgov a migrácia** po rozširovaní konceptu našej identity. Preto chceme Nitru zadefinovať ako Breaking Point, kde kultúra a umenie slúžia ako katalyzátory hľadania riešení. Ako priestor, kde sú nefunkčné vzťahy, mechanizmy, dogmy a idey konfrontované a prelomené, a znova zložené v lepšej a zdravšej podobe. Samozrejme, nie navždy (to by bolo trochu odvážne), ale pravidelne a systematicky.

Programové

línie

Náš programový koncept Breaking Point je rozdelený do **3 ZLOMOV**, z ktorých každý reflektuje jeden z problémov Nitry a jej okolia, no aj ďalších podobných európskych miest a regiónov.

Break the Cycle – Zlom kruhu – Identita

Identita je jednou z najväčších európskych tém, ktorá vďaka spoločenským zmenám podlieha nepretržitej reevaluácii. Nitra je najstarším slovenským mestom s viac ako tisícročnou históriou. Hoci sme na naše starodávne dedičstvo náležite hrdí, dokážeme si ho pripomínať až do úplného vyčerpania. Často pritom zabúdame na našu nedávnu minulosť a zároveň nedokážeme uvažovať nad tým, čo tvorí našu identitu v súčasnosti, či kde sa vôbec vidíme v budúcnosti. **Break the Cycle (Zlom kruhu) je líniou, ktorá ponúka triezvy pohľad na našu minulosť s cieľom nájsť novú, inkluzívnejšiu a relevantnejšiu identitu mesta a regiónu**, ktorá sa neopiera o prázdne legendy, ale o nadčasové idey a neustálu reflexiu prítomnosti.

Break the Silence – Zlom ticha – Dialóg

Bezprecedentná situácia, ktorej v súčasnosti čelíme, vyplavila na povrch jeden z najväčších problémov súčasnej spoločnosti. Jej atomizáciu. Obyvatelia Nitry, prisťahovalci, kultúrni aktéri... viac ako kedykoľvek predtým sa uzatvárame do bublín, v ktorých všetci uvažujú rovnako, alebo do absolútnej izolácie. My veríme, že **riešením je prelomenie ticha – otvorenosť voči sebe samým a všetkým, s ktorými zdieľame spoločný priestor**. Sme predsa mestom divadla, a to znamená dialóg. Vďaka nemu dokážeme prepojiť v súčasnosti rozdelené vrstvy spoločnosti a hľadať zdravé a systematické riešenia súčasných alebo budúcich problémov.

Break the Ground – Zlom zeme – Udržateľnosť

Udržateľnosť je jedným z najpoužívanejších termínov posledných rokov. Pre nás, "Nitrančanov", však nie je ničím novým. Odjakživa sme boli starostlivými farmármi a pestovateľmi so silným puto k zemi a prírode okolo nás. V posledných desaťročiach však toto puto slabne. Dokážeme

ho oživiť a využiť jeho princípy okrem vzťahu k prírode aj v pestovaní ľudského potenciálu? Break the Ground (Zlom zeme) je líniou, ktorá vníma **udržateľnosť životného prostredia, tvorivú participáciu a rozvoj ľudského potenciálu ako jednu úzko prepojenú tému.**

7. Vyúčtovanie nákladov na prípravu Prihlášky Nitry na EHMK SR 2026 – Fáza konečného výberu (rok 2021)

Vyúčtovanie nákladov vychádza z Finančného plánu záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026 na rok 2021 a jeho plnenia k 20.2.2022 s predpokladom plnenia k 1.4.2022.

Celkové náklady na prípravu Prihlášky Nitry na EHMK SR 2026 – 1. kolo (rok 2020): 67 296,77 EUR.

Celkové predpokladané náklady na prípravu Prihlášky Nitry na EHMK SR 2026 – 2. kolo (rok 2021): 217 467 EUR

- z toho financie združenia Nitra 2026 – členské príspevky členov združenia za rok 2021: 190 000 EUR (mesto Nitra 170 000 EUR, NSK 20 000 EUR)

- z toho výdavky z rozpočtu mesta Nitry hradené za rok 2021 (čerpané pred založením zspo Nitra 2026): 27 467 EUR

Združenie prijíma, ukladá a vykonáva pohyby s finančnými prostriedkami na transparentnom účte, v súlade so stanovami združenia Nitra 2026.

Názov (položka)	plánovaný výdavok	Plnenie za rok 2021	%
MZDOVÉ NÁKLADY	28 730 €	22 482,68 €	78,25 %
Výkonný riaditeľ	19 500 €	15 752,06 €	80,70%
Zástupkyňa výkonného riaditeľa	9 230 €	6 730,62 €	72,91%

SPOTREBNÝ MATERIÁL, kancelária	4 000 €	2 832,54 €	70,8 %
REPREZENTAČNÉ VÝDAVKY	5 000 €	4 097,32 €	82 %
CESTOVNÉ A UBYTOVANIE	3 000 €	1 438,3 €	48 %
SLUŽBY			
Junior projektový manažer	3 600 €	4 290 €	119%
Regionálny koordinátor	7 500 €	7 500 €	100%
Medzinárodný koordinátor	4 900 €	4 855 €	99%
Programový koordinátor – vizuálne umenie	4 900 €	4 882,5 €	99%
Programový koordinátor – scénické umenie	3 500 €	3 500 €	100%
Manažer pre stratégie a analýzy	4 500 €	4 500 €	100%
Produkčný manažér	4 700 €	4 680 €	99%
Manažer PR a marketing	6 000 €	6 000 €	100%

Manažer partnerstiev súkromný sektor	1 500 €	1 800	120%
Programový koordinátor – kultúrne dedičstvo	2 500 €	2 500	100%
Zahranční konzultanti	42 500 € (s DPH)	34 800 € (s DPH)	81,8%
Vizuálna identita, grafické služby	12 000 € (s DPH)	4 800	40%
Ekonomické a účtovné služby	4 900 €	4 890 €	99%
Právne služby	4 900 €	5 594,16 €	114%
Služby k verejnému obstarávaniu	2 000 €	2 268 €	113%
Podcast Nitra 2026	2 700 €	1 560 €	57%
Preklady a tlmočenie	1 500 €	3 513 €	234%
Audit	2 500 €	1 080 €	43,2%
Register partnerov verejného sektora	1 000 €	780 €	78%
Nájomné a internet	2 000 €	2 069,41 €	103,4%

Programoví koordinátori jednotlivých programov (spolu) ZoD	11 000 €	7 970	72,45%
Post Bellum – 10 dokrútok preživších z regiónu	4 950 €	3 000	60,6%
VR 3D model Svätoplukovho námestia: Projekt Nitra: Stratená	3 600 €	3 600	100%
Prenájom auta, techniky k programu Potulná galéria	2 000 €	1 624,36	81,2%
Príprava a tlač publikácie o technicko- poľnohospodárskych pamiatkach v regióne v spolupráci so Slovenským poľnohosp. múzeom	4 800 € 2 700 €	900 € 2 520 €	45,6%
INÉ VÝDAVKY rezerva	620 € (+ pri VO šetrenie na zákl. najnižšej cenovej ponuky oproti PHZ)	8 143,6	1313%
SPOLU	190 000	171 909,7	90,48 %

8. Dôvodová správa

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 65-2020-MZ zo dňa 07.05.2020 k Zámeru mesta Nitra uchádzať sa o titul Európske hlavné mesto kultúry 2026 schválilo zámer prípravy a predloženia Prihlášky mesta Nitra v rámci Výzvy na predkladanie prihlášok do akcie Únie „Európske hlavné mesto kultúry“ v Slovenskej republike na rok 2026 vyhlásenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Zároveň bolo realizované rozpočtové opatrenie v rozpočte mesta Nitra na krytie nákladov na procesy súvisiace s prípravou Prihlášky mesta Nitra a podporných aktivít a dokumentov (vrátane Stratégie rozvoja kultúry mesta Nitra) vo výške 50 000,- Eur pre rok 2020. Proces riadil Odbor projektového a strategického riadenia spolu s projektovým tímom Nitra 2026.

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 65-2021-MZ zo dňa 11.03.2021 zobralo na vedomie Informatívnu správu o vyhodnotení prvého kola akcie EHM SR 2026.

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 66-2021-MZ zo dňa 11.03.2021 prerokovalo Návrh na založenie záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026, a

- schválilo založenie záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026 so sídlom na Farskej 5 v Nitre;
- schválilo účasť mesta Nitra ako zakladajúceho člena záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026;
- poverilo primátora mesta Nitra zastupovaním mesta Nitra ako zakladajúceho člena pri podpísaní Zmluvy o založení záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026 a na členskej schôdzi ako najvyššom orgáne záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026;
- uložilo prednostovi Mestského úradu v Nitre vykonať všetky právne úkony na zabezpečenie založenia záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026;
- uložilo vedúcemu odboru ekonomiky a rozpočtu na Mestskom úrade v Nitre pripraviť rozpočtové opatrenie na úhradu členského príspevku pre záujmové združenie právnických osôb Nitra 2026.

Zároveň bolo realizované rozpočtové opatrenie v rozpočte mesta Nitra na krytie nákladov na procesy súvisiace s prípravou Prihlášky mesta Nitra a podporných aktivít a dokumentov vo výške 170 000,- EUR pre rok 2021, ktoré boli vo forme členského príspevku dňa 27.05. 2021 prevedené na transparentný účet zspo Nitra 2026 ([odkaz 8](#)).

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 156-2021-MZ zo dňa 20.05.2021 prerokovalo Návrh na schválenie zástupcov mesta do kontrolného orgánu záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026 a schválilo zástupcov Mesta Nitra do kontrolného orgánu záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026, so sídlom Farská 1295/5, 949 01 Nitra, IČO: 53730101, zapísaného v Registri záujmových združení právnických osôb Okresného úradu v Nitre, nasledovne: členovia dozornej rady zspo Nitra 2026 (meno, priezvisko, bydlisko): 1. p. Miloslav Hatala, Moskovská 19, Nitra 2. p. Jarmila Králová, Olivová 4, Nitra 3. p. Marta Rácová, Na Čerešňovom vrchu 47, Nitra 4. p. Pavol Obertáš, Mikovíniho 16, Nitra

Po druhom kole akcie EHMK SR 2026, ktorej víťazom sa stalo mesto Trenčín, je úlohou Členskej schôdze ako najvyššieho orgánu združenia Nitra 2026 určiť ďalšie fungovanie zppo Nitra 2026. Zppo Nitra 2026 aktuálne nedisponuje žiadnymi príspevkami na rok 2022, funguje v administratívnom režime s dvoma štatutármi. Zppo Nitra 2026 aktuálne finalizuje niekoľko kultúrnych projektov spustených ešte v roku 2021, či už kvôli ich prezentácii pred hodnotiteľmi alebo kvôli plynulej tranzícií z fázy kandidatúry do fázy prípadnej implementácie projektu EHMK (uvedené sú v bode 4.3) . Úlohou združenia bolo zabezpečenie procesov vedúcich k podaniu prihlášky mesta Nitry do akcie EHMK SR 2026, čo združenie naplnilo. Jeho výstupom je významná kooperácia pri nastavení kultúrnej stratégie mesta Nitry NK31. Bez schválenej kultúrnej stratégie s dlhodobou víziou mesta v oblasti podpory kultúry a kreatívneho priemyslu nebolo možné podať prihlášku do akcie EHMK SR 2026. Rovnako je výstupom takmer ročného fungovania zppo Nitra 2026 8 pilotných kultúrnych projektov, sieťovanie viac než 200 lokálnych aktérov a 5 participatívnych stretnutí s verejnosťou. Hlavným výstupom je prihláška - tzv. Bid Book, ktorá je vlastne kultúrnym plánom Nitry ako mesta pre všetkých, ktoré je prístupné, otvorené, živé a koncepčne riešené na nasledujúcich päť rokov a ďalšie roky v rámci plánovanej udržateľnosti. Bid Book je dokumentom nápomocným pri tvorbe ďalších mestských strategických dokumentoch, obsahuje medzisektorové projekty spájajúce kultúru, kreatívny priemysel, architektúru a cestovný ruch.

9. Odkazy

- 1 Výzva na podávanie prihlášok do akcie Únie EHMK v Slovenskej republike na rok 2026: https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2020/02/SK_FINAL_Vyzva_17122019.pdf
- 2 Členovia medzinárodnej hodnotiacej poroty EHMK SR 2026: <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/medzinarodna-spolupraca/europske-hlavne-mesto-kultury-2026/porota-ehmk-2026/>
- 3 Zámer mesta Nitry uchádzať sa o titul Európske hlavné mesto kultúry 2026 <https://www.nitra.sk/Files/ShowFile/75230>
- 4 Prihláška Nitra 2026 do 1. kola kandidatúry akcie EHMK SR (slovenský preklad): https://drive.google.com/file/d/1LAql_aZ0PNxoaRC6f-8bO6SKfjyQwiH/view?usp=sharing
- 5 Výber Európskeho hlavného mesta kultúry (EHMK) 2026 na Slovensku, Správa skupiny odborníkov Fáza predbežného výberu: https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2021/03/PreSelection_report-Slovakia2026_final_sk.pdf
- 6 Informatívna správa o vyhodnotení prvého kola akcie EHMK SR 2026: <https://www.nitra.sk/Files/ShowFile/78051>

7 Selection of the European Capital of Culture (ECoC) in 2026 in Slovakia The Expert Panel's report Selection Stage

<https://ec.europa.eu/culture/sites/default/files/2022-02/ecoc-2026-slovakia-selection-report.pdf>

8 Návrh na založenie záujmového združenia právnických osôb Nitra 2026

<https://www.nitra.sk/Files/ShowFile/78117>

9 Transparentný účet zzpo Nitra 2026:

<https://www.transparentneucty.sk/#/ucet/SK5409000000005179514433>

10 Webová stránka Nitra 2026

<https://www.nitra2026.eu/>

11 Sociálne siete Nitra 2026

<https://www.instagram.com/nitra2026/>

<https://www.facebook.com/nitra2026>

12 Podcast Nitra 2026

<https://open.spotify.com/show/04LMuKXaD1OxLSeNF5brKW?si=f866bb8089344d97>

13 Prihláška Nitra 2026 do 2. kola kandidatúry akcie EHMK SR (slovenský preklad):

https://drive.google.com/file/d/1GJb3YpPxWp5kHa1gbhe3P_eR-Z3x4ORr/view?usp=sharing

Informatívnu správu o vyhodnotení druhého kola akcie EHMK SR 2026 prerokovala Komisia pre kultúru a kreatívny priemysel v Nitre na svojom zasadnutí dňa 23.2.2022, berie ju na vedomie a odporúča

Mestskému zastupiteľstvu v Nitre zobrať Informatívnu správu na vedomie.